

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2023

BANJALUČKA BERZA A.D. BANJA LUKA

JUNI, 2024.





UVODNA RIJEČ

Na Banjalučkoj berzi u prošloj godini ostvaren je ukupan promet od 1,05 milijardi KM i u odnosu na godinu ranije povećan je za čak 53 odsto.

Berzanski indeks Republike Srpske ostvario je rast od 15,45 odsto, prvenstveno zbog rasta cijena akcija iz sistema Elektroprivrede Republike Srpske.

Rastu prometa doprinijelo je najviše zaduživanje Vlade RS na tržištu hartija od vrijednosti u prošloj godini.

Republika Srpska se lani na berzi zadužila ukupnom iznosu od 861,6 miliona KM.

Tržište hartija od vrijednosti se pokazalo kao važan instrument za upravljanje javnim dugom. Značajno su uvećane i emisije korporativnih obveznica, putem kojih je osam preduzeća prikupilo preko 20 miliona KM.

Neophodno je raditi na razvoju tržišta kratkoročnih hartija od vrijednosti odnosno komercijalnih zapisa koje bi emitovala preduzeća.

Na ovaj način bi se omogućilo finansiranje po povoljnijim uslovima, pogotovo za javna preduzeća za koje garantuje Republika Srpska. Najveći izazov odnosi se na razvoj akcionarstva, bez koga nema tržišta kapitala.

Prošle godine su usvojene izmjene propisa koje daju mogućnost da se dio dobiti raspoređuje radnicima, što bi uz dodatna olakšanja u poreskim propisima moglo podstaći vlasnike preduzeća da uključe radnike u vlasničku strukturu. Praksa u razvijenim zemljama pokazuje da su radnici najvažniji investitori bez kojih ne bi bilo mnogih velikih kompanija. Godine rada na razvoju proizvoda radnici su naplaćivali nakon izlaska kompanije na berzu. Ovakav vid vezanja radnika za preduzeća bi mogao pomoći da se smanji odlazak ljudi sa ovih prostora, odnosno “nedostatak radne snage” kako se danas obično gleda na ovaj problem.

MILAN BOŽIĆ
DIREKTOR



ZNAČAJNI DOGAĐAJI

14.
FEB

Održana prva multilaterlna kompenzacija u 2023. godini.

3.
MAJ

Organizovano Republičko takmičenje srednjoškolaca iz finansijskih tržišta.

20.
DEC

Organizovano je deset javnih emisija obveznica Republike Srpske, te 13 emisija korporativnih obveznica i dvije emisije akcija.

23.
DEC

Tokom 2023. godine na berzi je organizovano devet aukcija trezorskih zapisa Republike Srpske.

28.
DEC

Vlada RS usvojila Odluku o sprovođenju multilateralnih kompenzacija u 2024. godini.

STATISTIKE

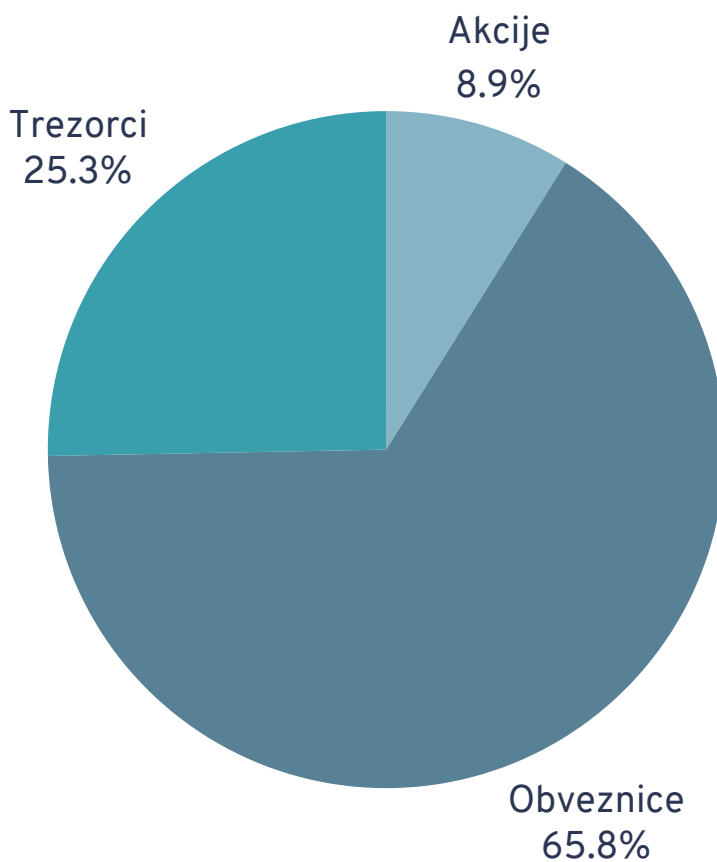
UKUPAN PROMET
1.054.704.564 KM



Rast prometa 53%

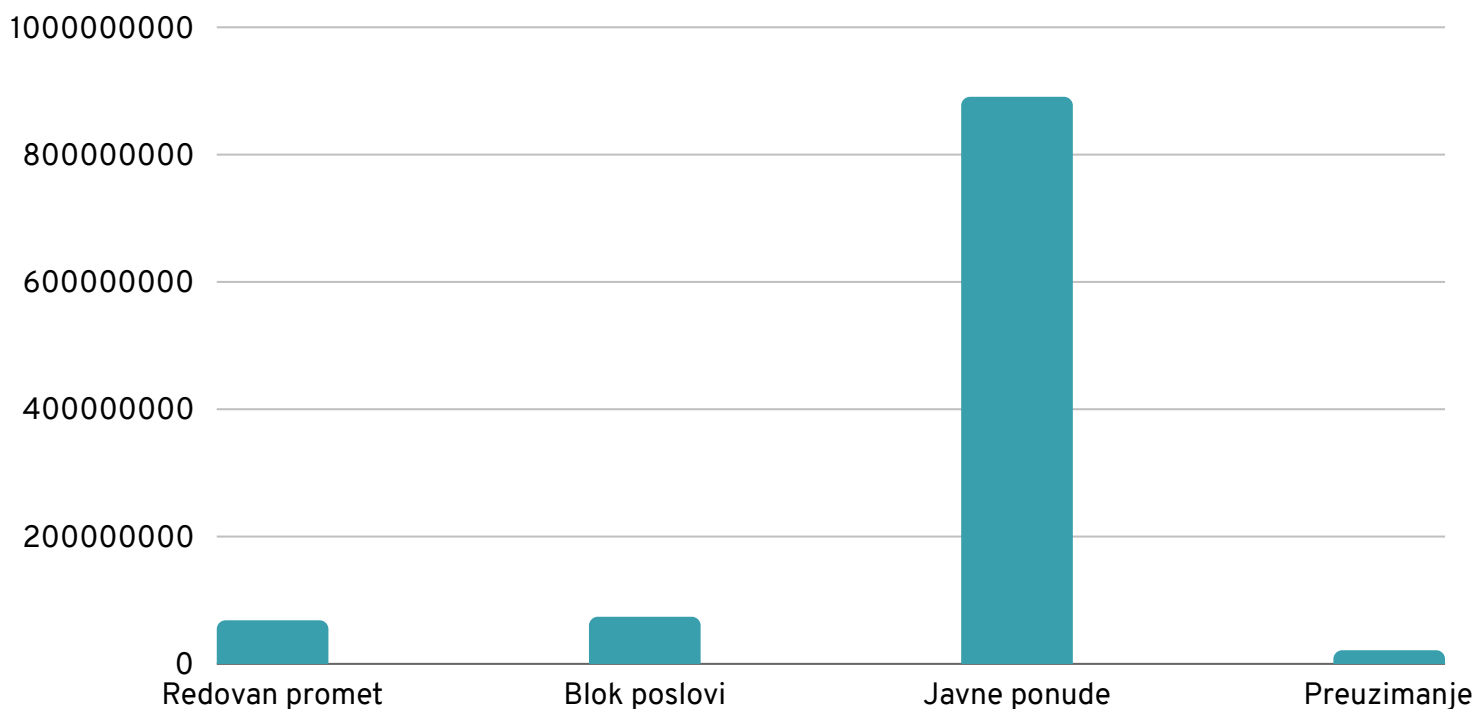


4.907 transakcija



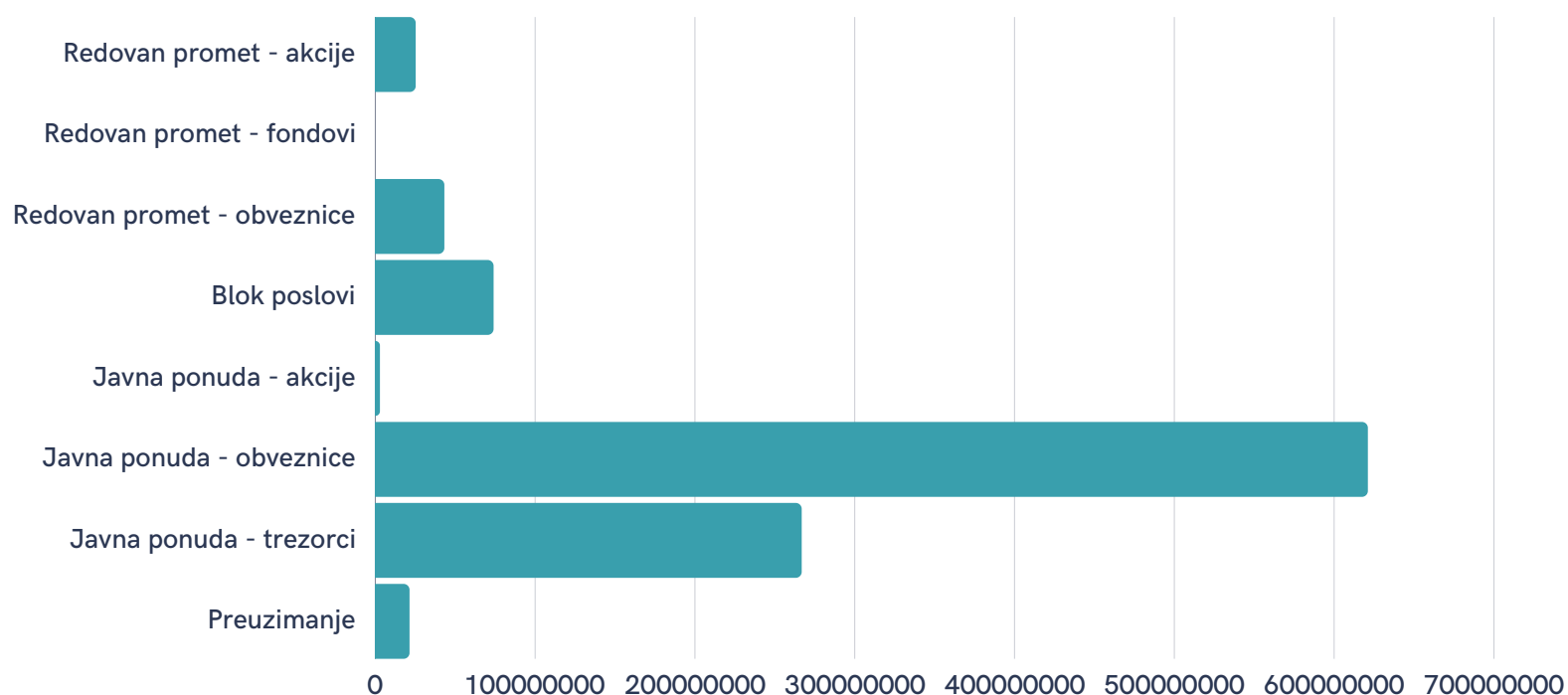
STRUKTURA PROMETA

JAVNE PONUDE
890.808.863 KM



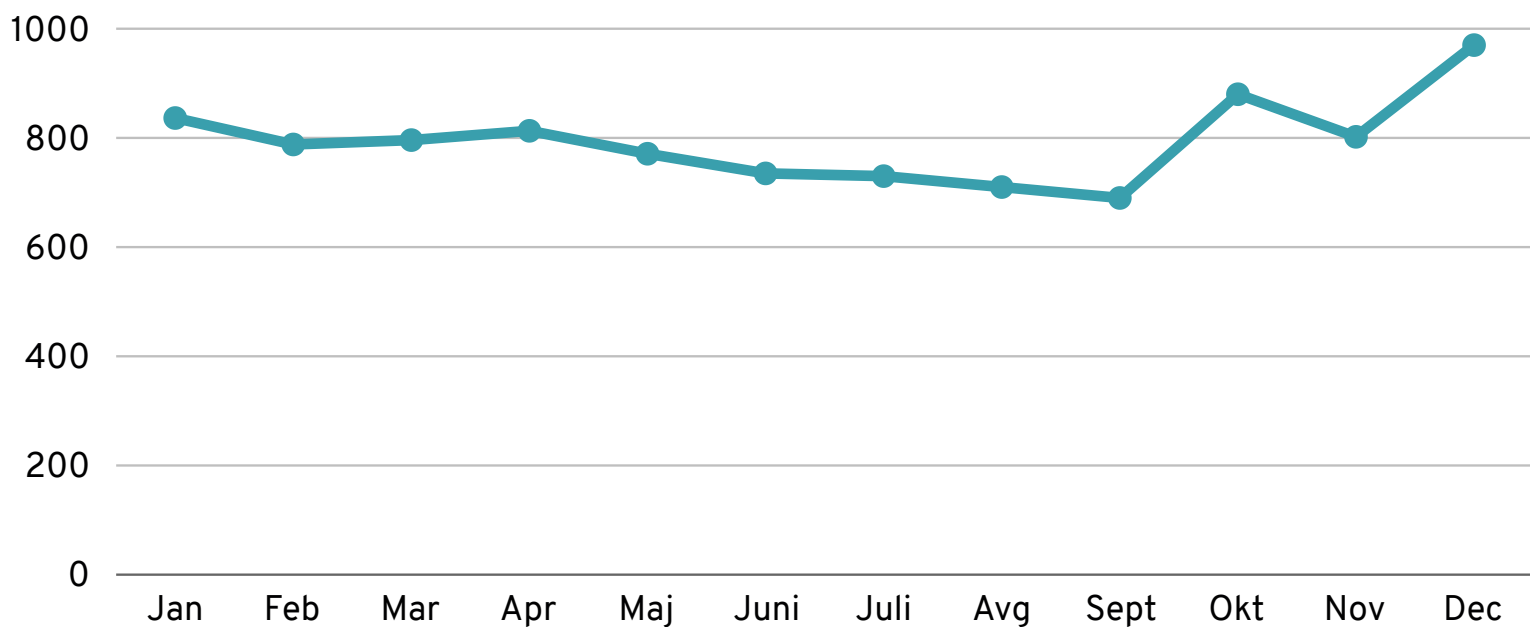
STRUKTURA PROMETA

JAVNE PONUDE
OBVEZNICA
621.103.800 KM



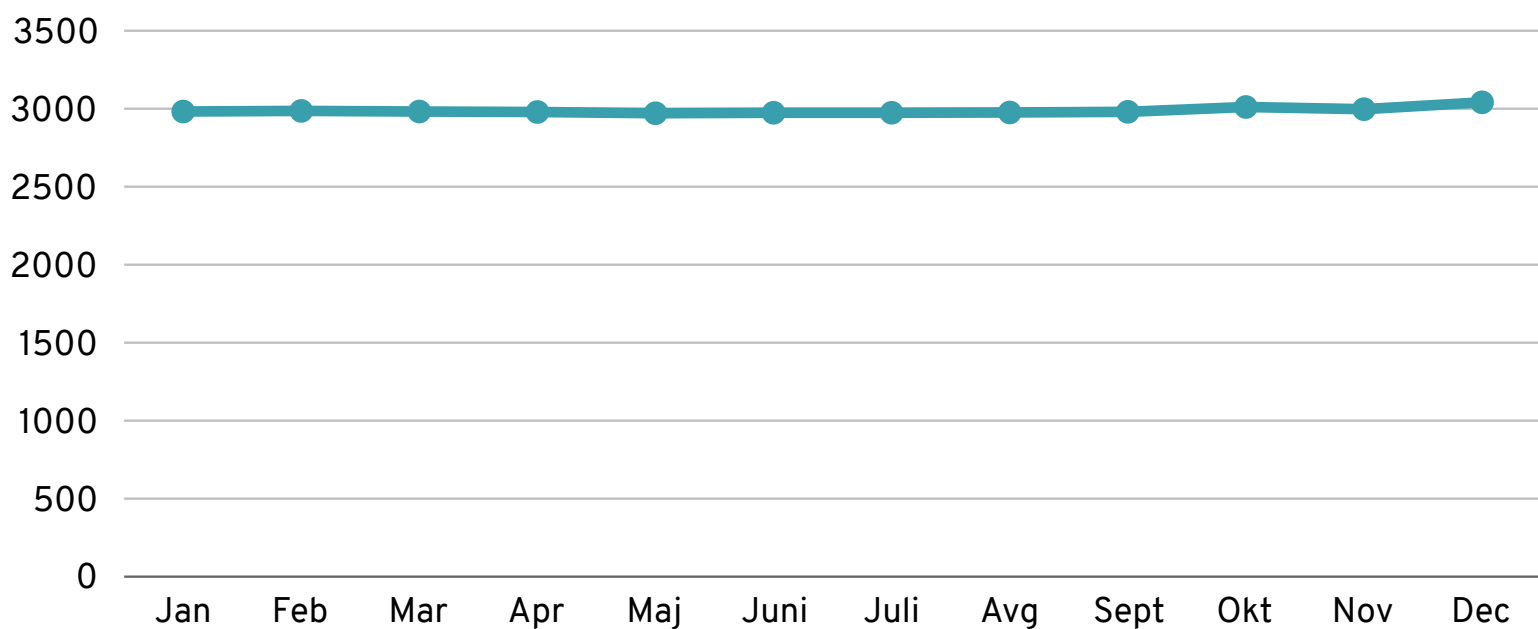
INDEKS AKCIJA BIRS

+ 15,45 %
rast u 2023. godini



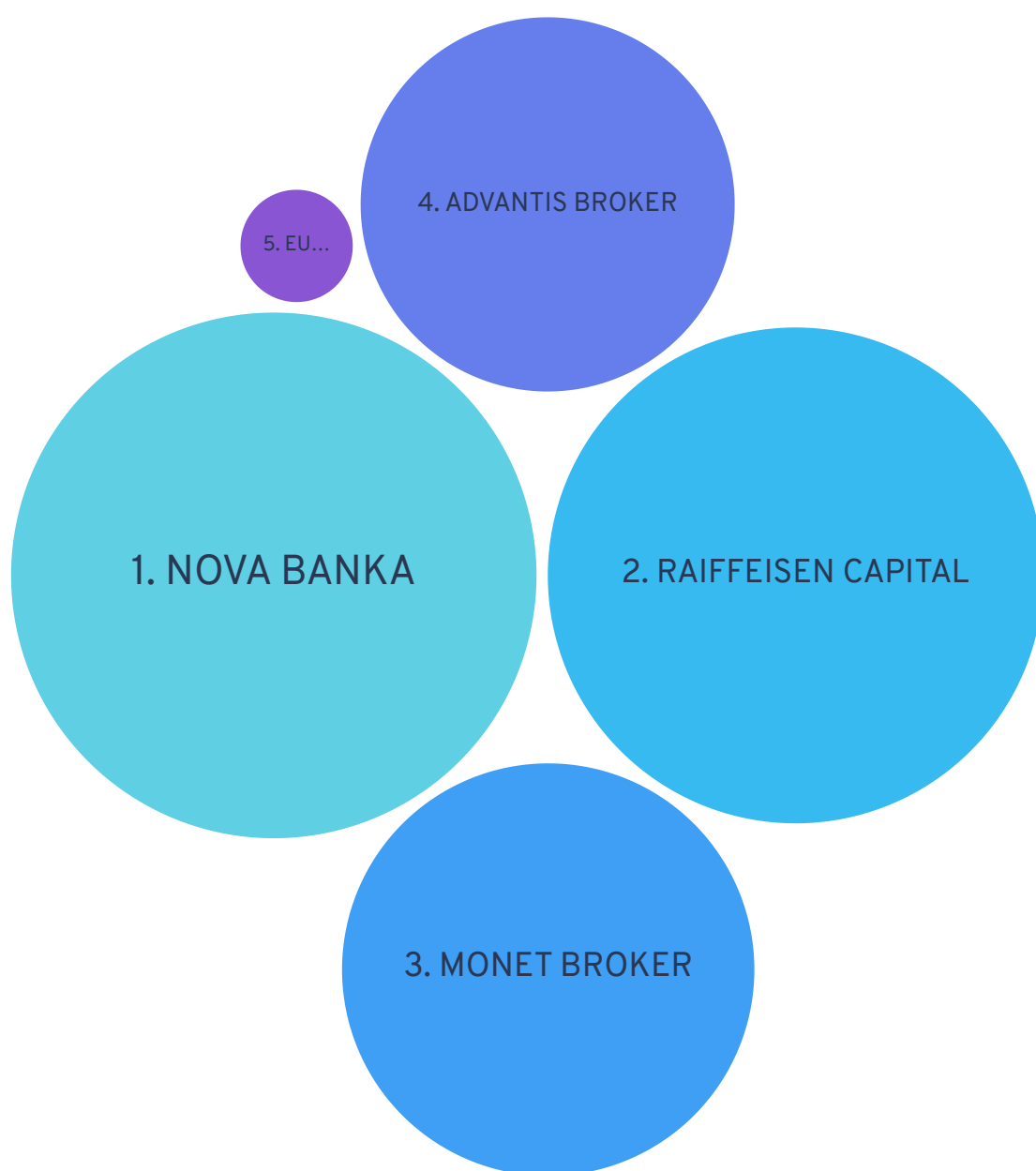
INDEKS OBVEZNICA ORS

+ 2,12 %
rast u 2023. godini



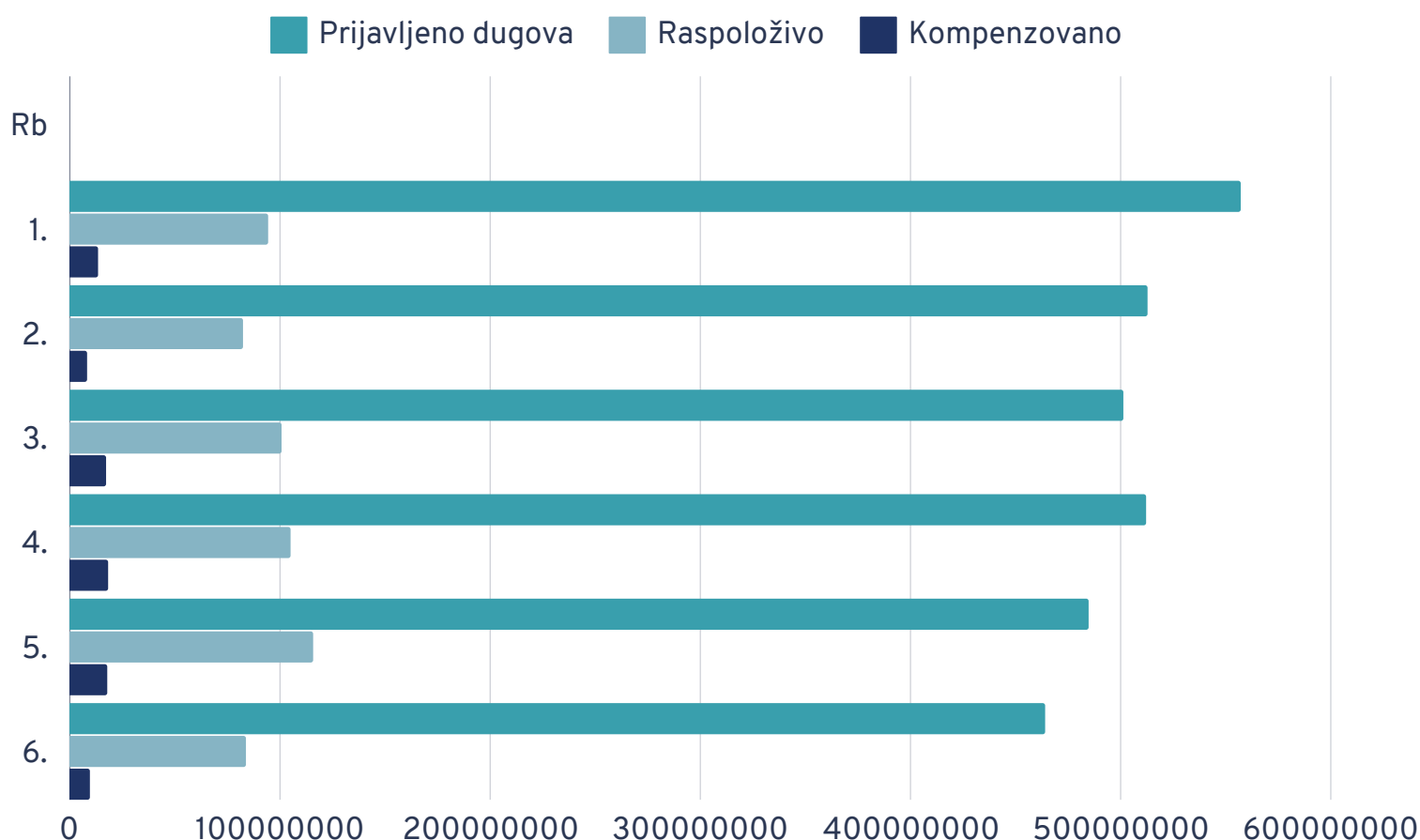
PROMET PO ČLANOVIMA

UKUPAN PROMET



SISTEM ZA KOMPENZACIJE

KOMPENZOVANO
84.428.398 KM



SKRAĆENI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Poslovni prihodi
1.074.300 KM

Neto dobitak
382.63 KM

Poslovni rashodi
855.741 KM

Ukupan rezultat
449.982 KM

Pozitivno mišljenje nezavisnog revizora



BILANS USPJEHA

Za godinu koja završava 31.12.2023. godine	- u KM -	2023.	2022.
Poslovni prihodi		1.074.300	928.561
Prihodi od prodaje učinaka		1.071.900	926.661
Ostali poslovni prihodi		2.400	1.900
Poslovni rashodi		855.741	835.992
Troškovi materijala goriva i energije		13.423	12.853
Troškovi bruto zarada, bruto naknada zarada i ostalih ličnih rashoda		623.386	603.758
Troškovi proizvodnih usluga		55.983	46.212
Troškovi amortizacije		67.231	71.821
Nematerijalni troškovi		92.483	96.659
Troškovi poreza i doprinosa		3.235	4.689
Poslovni dobitak		218.559	92.569
Finansijski prihodi		204.874	189.659
Finansijski prihodi		206.017	189.979
Finansijski rashodi		1.143	320
Dobitak redovne aktivnosti		423.433	282.228
Ostali prihodi		17.180	109.607
Ostali rashodi		28.031	26.411
Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine		-	-
Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine		760	3.024
Dobitak prije oporezivanja		411.732	362.400
Poreski rashodi perioda		29.096	27.147
Neto dobitak tekuće godine		382.636	335.253
Gubici na finansijskim sredstvima po fer vrijednosti kroz ostali ukupan kapital		67.346	138.529
Ukupan neto rezultat		449.982	196.724

BILANS STANJA

Za godinu koja se završava 31.12.2023.	-u KM-	2023.	2022.
AKTIVA		4.990.264	4.760.635
Stalna sredstva		3.963.969	3.035.142
Nematerijalna sredstva		97.433	104.580
Nekretnine i oprema		483.561	474.975
Instrumenti kapitala		1.169.658	1.170.418
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali rezultat		2.213.317	1.285.169
Obrtna imovina		1.026.295	1.725.493
Dati avansi		22.066	9.543
Kupci		234.393	197.756
Druga kratkoročna potraživanja		114.794	89.127
Kratkoročni finansijski plasmani		280.763	1.200.000
Gotovisnki ekvivalenti i gotovina		336.203	214.149
Aktivna vremenska razgraničenja		38.076	14.903
PASIVA		4.990.264	4.760.635
Kapital		4.525.931	4.408.449
Akcijski kapital		2.660.000	2.660.000
Zakonske rezerve		271.468	271.468
Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava po fer vrijednosti		86.964	19.619
Neraspoređeni dobitak		1.509.499	1.457.362
Dugoročna rezervisanja i obaveze		2.144	2.253
Razgraničeni prihodi		2.144	2.253
Dugoročna rezervisanja		-	-
Kratkoročne obaveze		462.189	349.933
Primljeni avansi		6.679	6.145
Dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja		20.018	21.565
Ostale kratkoročne obaveze		435.492	322.213

MIŠLJENJE REVIZORA



Tel: +387 51 225 011
Fax: +387 51 225 012
www.bdo.ba

Ive Andrića 15
78000 Banja Luka
Republika Srpska, BiH

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Акционарима и руководству Бањалучке берзе хартија од вриједности а.д. Бања Лука

Мишљење

Извршили смо ревизију приложених финансијских извјештаја Бањалучке берзе хартија од вриједности а.д. Бања Лука („Берза“), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2023. године и биланс успеха, извјештај о осталим добицима и губицима у периоду, извјештај о промјенама у капиталу и биланс токова готовине за годину која се завршава на тај дан, као и напомене уз финансијске извјештаје, које укључују и преглед значајних рачуноводствених политика.

По нашем мишљењу, приложени финансијски извјештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, финансијску позицију Берзе на дан 31. децембра 2023. године, као и резултате њеног пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске.

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Међународним стандардима ревизије (МСР) и Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Наше одговорности у складу са тим стандардима детаљније су описане у одјелу нашег извјештаја *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*. Ми смо независни у односу на Берзу у складу са *Кодексом етике за професионалне рачуновође* Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (*IESBA Кодекс*), заједно са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију финансијских извјештаја у Републици Српској и испунили смо и друге наше етичке одговорности у складу са овим захтјевима и IESBA Кодексом. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбјеђују основу за изражавање нашег мишљења.

Одговорности руководства и лица овлашћених за управљање за финансијске извјештаје

Руководство Берзе је одговорно за састављање и истинито приказивање финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске, као и за оне интерне контроле које руководство одреди као неопходне у припреми финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извјештаја, руководство је одговорно за процјену способности Берзе да настави пословање по начелу сталности, објелодањујући, када је то примјенљиво, питања која се односе на наставак пословања и коришћење рачуноводствене основе сталности пословања, осим уколико руководство не намјерава да ликвидира Берзу или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Лица овлашћена за управљање одговорна су за надзор над процесом финансијског извјештавања Берзе.

(Наставља се)

MIŠLJENJE REVIZORA



IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Наставак)

Акционарима и руководству Бањалучке берзе хартија од вриједности а.д. Бања Лука (Наставак)

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји у цјелини не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, и да издамо извјештај ревизора који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање је висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија извршена у складу са МСР увијек открити материјално значајан погрешан исказ када он постоји. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним уколико се може у разумној мјери очекивати да они, појединачно или у збиру, утичу на економске одлуке корисника које се доносе на основу ових финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са МСР, ми користимо професионално просуђивање и задржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Идентификујемо и процјењујемо ризике од материјално значајног погрешног исказа у финансијским извјештајима, насталог услед криминалне радње или грешке, осмишљавамо и извршавамо ревизорске процедуре које одговарају тим ризицима и прибављамо ревизијске доказе који су довољни и одговарајући да обезбиједи основу за наше мишљење. Ризик од неоткривања материјално значајног погрешног исказа насталог услед криминалне радње је већи од ризика од материјално значајног погрешног исказа насталог услед грешке, пошто криминална радња може подразумевати тајне споразуме, фалсификовање, намјерне пропусте, лажне исказе или заобилажење интерне контроле.
- Сагледавамо интерне контроле које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о дјелотворности интерних контрола Берзе.
- Оцјењујемо адекватност примјењених рачуноводствених политика и оправданост рачуноводствених процјена и са њима повезаних објелодањивања извршених од стране руководства.
- Доносимо закључак о адекватности примјене начела сталности пословања од стране руководства и, да ли, на основу прибављених ревизијских доказа, постоји материјално значајна неизвјесност у вези са догађајима или околностима који могу изазвати значајну сумњу у погледу способности Берзе да настави пословање по начелу сталности. Уколико закључимо да постоји материјално значајна неизвјесност, ми смо у обавези да скренемо пажњу у нашем извјештају ревизора на одговарајућа објелодањивања наведена у финансијским извјештајима, или да модификујемо наше мишљење, уколико су таква објелодањивања неадекватна. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прибављеним до датума нашег извјештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу прозороковати да Берза престане да послује у складу са начелом сталности.
- Дајемо оцјену опште презентације, структуре и садржаја финансијских извјештаја, укључујући и објелодањивања, као и да ли финансијски извјештаји приказују поткрепљујуће трансакције и догађаје на начин којим се постиже истинита и објективна презентација.

Ми комуницирамо са лицима овлашћеним за управљање у вези са, између осталог, планираним обимом и временом ревизије и значајним налазима ревизије, укључујући и значајне недостатке у интерним контролама које идентификујемо током наше ревизије.



Мирко Илић,
Овлашћени ревизор и
Лице овлашћено за заступање





PROIZVODI I USLUGE

- Praćenje trgovanja
- Data vending
- Broker Office
- Interkont
- Sistem tržišta novca
- Sistem za multilateralne kompenzacije
- Virtuelna berzanska igra



Banjalučka berza omogućava praćenje
trgovanja na dva načina:

- BLSE observer stanica
- BLSE Online

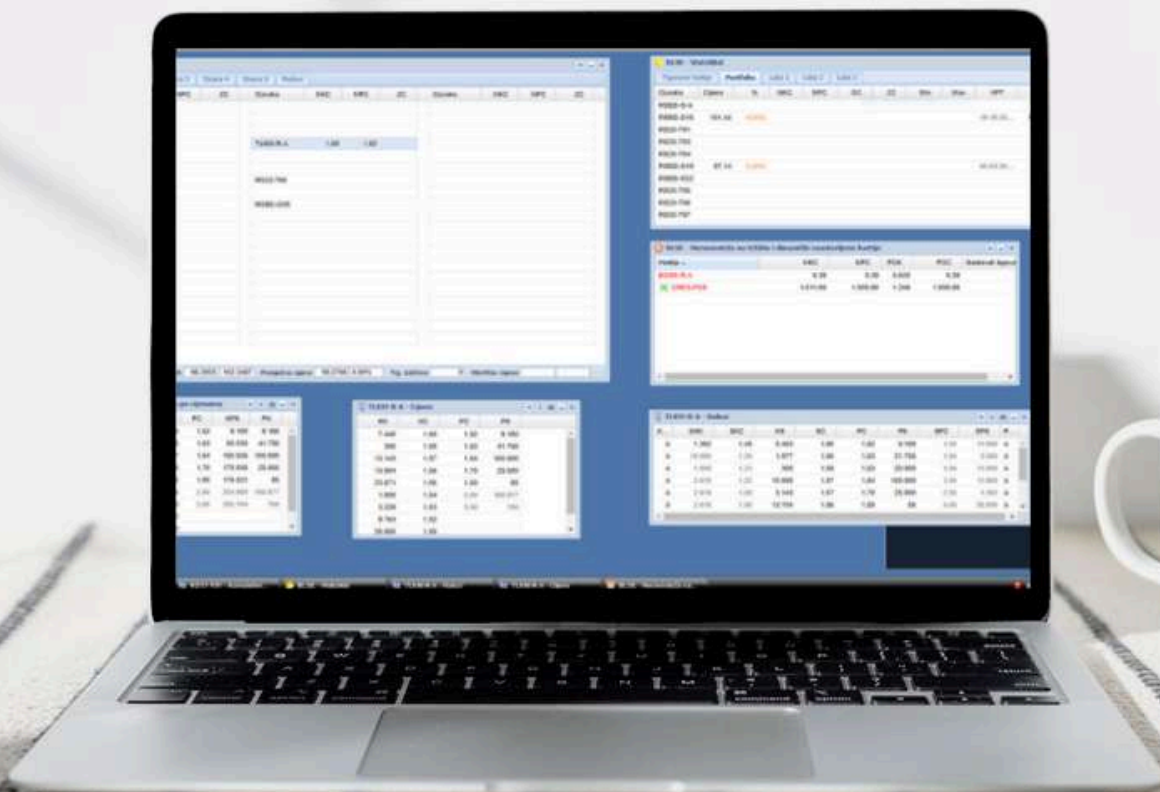
w Help													
Page 5 All symbols Indices Summary BIRS													
Trading mode: Schedule:													
Type	Market	Tier	Trading mode	Schedule	Average price	Avg % chg.	Best bid	Best bid ...	Best ask	Best ask...	Open price	Last trade	
C	OM	23	CONT	Cont	0,245	16,67	0,237	3.343			0,244	12:01:	
C	OM	23	CONT	Cont	0,576	20	market	12.000			0,576	10:58:	
C	OM	23	CONT	Cont	0,11	0,92	0,1	1.000	0,11	3.504	0,109	10:53:	
C	OM	1	CONT	Cont	0,48	-2,04	0,42	3.000	0,504	8.400	0,48	10:52:	
C	OM	1	CONT	Cont	1,17	-0,85	1,16	1.086	1,18	5.000	1,17	10:51:	
B	OM	12	CONT	Cont	75,02	0,00	75,02	23.000	77,00	4.000	75,02	09:36:	
C	FM	6	FIX	Fix	0,19	0						18.12.20	
B	OM	12	CONT	Cont	103,00	0,00			103,00	15		18.12.20	
C	OM	23	CONT	Cont	0,2	0	0,2	2.000	0,24	1.000		18.12.20	
C	FM	6	FIX	Fix	0,45	0						18.12.20	
C	OM	1	CONT	Cont	0,35	0	0,34	2.000	0,369	700		18.12.20	
C	FM	6	FIX	Fix	27	0	26	150	27	1.987		15.12.20	
C	FM	6	FIX	Fix	0,3	0	0,3	7.428				15.12.20	



DATA VENDING

VENDORI:

- [Bank of New York Mellon](#)
- [Barclays Bank plc](#)
- [Bečka berza](#)
- [Bloomberg](#)
- [Citigroup Global Markets Ltd](#)
- [Dow Jones Indices](#)
- [Exchange Data International](#)
- [FactSheet Research System Inc](#)
- [FTSE International Limited](#)
- [Goldman Sachs&Co](#)
- [JP Morgan Chase & Co](#)
- [Morningstar Ltd](#)
- [MSCI](#)
- [Rimes Technologies Corp.](#)
- [SIX Telekurs](#)
- [SNL Financial LC](#)
- [Société Générale](#)
- [Statpro Canada Inc](#)
- [S&P Dow Jones Indices](#)
- [Raiffeisen Centrobank AG](#)
- [Renaissance Technologies](#)
- [Teletrader Software AG](#)
- [TGS Management Company, LLC](#)
- [Thomson Reuters](#)
- [UBS AG](#)



BROKER OFFICE

Broker Office je softverski paket razvijen od strane BanjaLučke berze, a namjenjen je brokerskim kućama. Sastoji se iz tri dijela:

- eBroker - aplikacija za brokere;
- eTrader - etrading aplikacija;
- Interkont - knjigovodstvena aplikacija.

Sve tri aplikacije su web orijentisane (jedino je potreban Internet pretraživač) što pruža veliki nivo fleksibilnosti.

Izgled aplikacija je sličan Windowsovom interfejsu, pa se korisnici mogu veoma lako i brzo priviknuti na rad.

INTERKONT

Interkont je program za računovodstvo koji je zasnovan na internet tehnologiji. Pored računovodstva kao osnove programa, program sadrži modul za investicione fondove i upravljanje portfeljima. Ovim modulom je omogućen lakši i brži proces priznavanja i vrednovanja finansijskih instrumenata u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima.

Modul omogućava izradu propisanih izvještaja kao i izvještaja koji korisnik sam sastavlja za potrebe investicionih odluka.

Interkont je aplikacija koja se koristi i za sljedeće svrhe:

- knjiženje poslovnih transakcija;
- evidencija o uplatama klijenata;
- evidencija o stanju na klijent računu;
- evidencija o neto obavezama i potraživanjima prema CRHOV;
- evidencija o ostvarenom prihodu od provizije;
- evidencija o stanju osnovnog i dodatnog garantnog fonda i dodatnim uplatama.

Osim komercijalne upotrebe, Interkont je dostupan i za potrebe edukacije učenika i studenata.

Program omogućava nastavnicima da svakom učeniku dozvole pristup ličnom ili "grupnom" preduzeću radi izvođenja vježbi iz računovodstva. Nastavnik ima mogućnost neprestanog uvida u rad učenika.



Glavna tabla								
Strana1			Strana2			Strana3		
Oznaka	Bid	Ask	Oznaka	Bid	Ask	Oznaka	Bid	Ask
RS13-T01	1,19 %	3,54 %	BAM-O/N	1,92 %	1,94 %	RPG-O/N	1,77 %	1,82 %
			BAM-SND	1,92 %	1,96 %	RPG-SND	1,74 %	1,82 %
EUR/BAM	1,95582	1,95588	BAM-TND	1,91 %	1,95 %	RPG-TND	1,74 %	1,85 %
EUR/USD	1,30012	1,30052	BAM-STD	1,93 %	1,96 %	RPG-STD	1,75 %	1,80 %
			BAM-1WD	1,94 %	1,96 %	RPG-1WD	1,75 %	
			BAM-2WD	1,96 %	1,98 %			
			BAM-3WD			RPM-O/N	1,75 %	1,85 %
			BAM-1MD			RPM-1MD		
			BAM-3MD			RPM-3MD		
			BAM-6MD			RPM-6MD		
			BAM-9MD					
			BAM-1YD			RPC-O/N		
						RPC-SND		
			EUR-O/N	1,90 %	1,92 %	RPC-TND		
			EUR-TND	1,90 %	1,93 %	RPC-1YD		
			EUR-SND	1,90 %	1,95 %			

SISTEM TRŽIŠTA NOVCA

Banjalučka berza je organizovala tržište novca s namjerom da omogućiti institucionalnim investitorima u Bosni i Hercegovini transparentno trgovanje kratkoročnim finansijskim instrumentima. Na Tržištu novca se trguje depozitima, kratkoročnim hartijama od vrijednosti, REPO ugovorima i devizama.

Učesnici tržišta mogu biti banke, društva za osiguranje, mikrokreditna društva, društva za upravljanje investicionim fondovima, berzanski posrednici i druge finansijske institucije iz Bosne i Hercegovine.

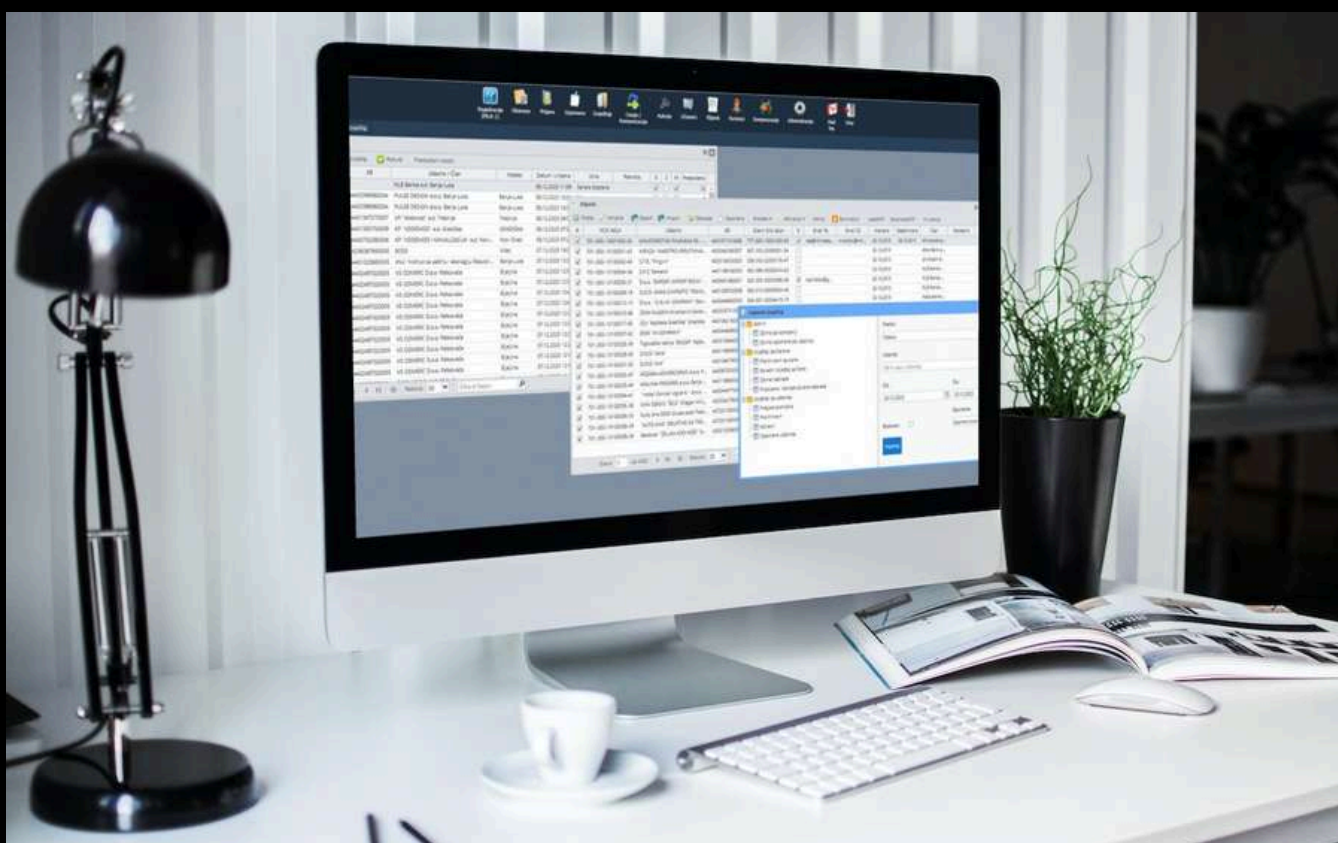
Transakcije se zaključuju preko Sistema tržišta novca (STN) koji je razvila Banjalučka berza korišćenjem savremenih WEB tehnologija. STN omogućuje:

- postavljanje i pregled kvota,
- pregovaranje i zaključivanje transakcija,
- automatsko generisanje ugovora i izvještaja,
- računanje efektivnih prinosa i referentnih stopa,
- generisanje izvještaja za Centralni registar.

MULTILATERALNE KOMPENZACIJE I CESIJE

Sistem je osmišljen kao stalni sistem za obračunska plaćanja. Sistem se zasniva na tome da učesnici u skladu sa Zakonom o jedinstvenom sistemu za multilateralne kompenzacije i cesije putem ovlašćenih organizacija (banaka) kod kojih imaju registrovan glavni račun ili posrednika (berzanski posrednici, računovodstvene agencije i APIF) prijavljuju svoje obaveze.

Unosom obaveza jednog učesnika indirektno se kreiraju potraživanja drugih učesnika. Nakon unosa obaveza, sistem funkcioniše tako da pokretanjem kompenzacije na određeni datum algoritam nalazi maksimalno moguće poravnanje trenutnog stanja Sistema i daje na uvid detaljan izvještaj o svim izvršenim kompenzacijama. Učesnici mogu vršiti prenose potraživanja (cesiје) i javnu prodaju potraživanja u Sistemu.





VIRTUELNA BERZANSKA IGRA

Banjalučka berza je u nizu edukativnih aktivnosti razvila internet aplikaciju „Virtua“ s ciljem praktičnog upoznavanja srednjoškolaca, studenata i svih zainteresovanih sa funkcionisanjem tržišta kapitala u Republici Srpskoj.

Cilj igrice je da igrača stavi u situaciju koja u najvećoj mjeri odgovara stvarnom trgovanju na Banjalučkoj berzi.

Virtuelna berzanska igrice „Virtua“ omogućuje igračima da trguju hartijama od vrijednosti po stvarnim cijenama koje se formiraju na Banjalučkoj berzi pri tome ulažući 50.000 KM virtuelnog novca.

Na ovaj način igrači mogu da uče i odgovore na pitanje: „Šta bi bilo da sam stvarno uložio/la svoj novac na Banjalučkoj berzi?“

TIM BERZE

KABINET DIREKTORA

Milan Božić, direktor
Jelenko Konjević
Silvana Kučuk

SEKTOR POSLOVNIH OPERACIJA

Nebojša Vuković
Slaviša Risović
Adrijana Cvijetić

SEKTOR INFORMACIONIH TEHNOLOGIJA

Jovan Tegeltija
Milan Letić
Srđan Amidžić
Edvina Kolarić

BANJALUČKA BERZA A.D. BANJA LUKA

Petra Kočića bb,
78000 Banja Luka,
RS, BIH
T: +387 51 326 041
E: info@blberza.com
www.blberza.com